

VAKANTIE VIEREN ALS EEN RIJKE MOLENAAR

Van jaren een lelijk eendje, naar weer de trots van Grathem. Onder het toezien van de inwoners van Grathem vond tijdens de Nationale Molendag op zaterdag 10 mei de feestelijke heropening plaats van de Grathemermolen. De watermolen aan de Uffelse beek kwam na jaren van verval in de steigers te staan voor een grootschalige restauratie. Een project dat collega Christian Christoffel, coördinator Gebouwenbeheer, met beide armen aangreep en zich in vastbeet. Ruim anderhalf jaar lang was de molen zijn tweede thuis: “Ik heb hier aardig wat dagen en uren rondgelopen en ben dan ook blij dat het eindresultaat zo goed ontvangen wordt.” Samen met Christian brengen we een bezoek aan het pas gerestaureerde complex.

De trots van Grathem: de Grathemermolen.

Het molengebouw en de techniek is ook flink op de schop gegaan met een nieuwe, verwarmde ruimte voor onze vrijwilligers om gasten te ontvangen en om te ontspannen.

“Het is toch een ander aanzicht als twee jaar geleden”, grapt Christian als we richting de Grathemermolen lopen. “Wat meteen opvalt is de duidelijke splitsing tussen de luxueuze molenaarswoning en het industriële molengebouw. Teruggebracht zoals in 1874 bedacht is door de welvarende molenaarsfamilie Schreurs die de molen voorzagen van zijn huidige opzet. Zo zie je links de gerestaureerde, gepleisterde gevel vol ornamenten en rechts het bakstenen molengedeelte met nieuwe raampartijen en een schuifpui.”

KOMT DAT ZIEN

“Ook het buitengebied is compleet op de schop gegaan”, gaat Christian verder. “Onze collega Bart van de Ven heeft samen met tuinbaas Hay Lintjens van Kasteeltuinen Arcen een tuinplan gemaakt met aangeplante borders, een terras met gebakken straatstenen én als blikvanger de oude oliemolensteen op een frame voor de moleningang. Dat is een heel verschil met het versleten asfalt wat er eerst lag. Voorbijgangers worden nu door de nieuwe inrichting echt uitgenodigd om een kijkje te komen nemen in de molen en dat is precies wat we ook willen”, zegt Christian terwijl we de molen inlopen.

PUZZELEN

“Behalve buiten is ook binnen in het molengebouw het een en ander veranderd. Zo hebben we een toilet en een ruimte waar in de toekomst mogelijk een winkeltje kan landen voor de verkoop van meel gerealiseerd. Het is ontzettend fijn dat we op de Grathemermolen een grote en enthousiaste groep vrijwilligers hebben. Voor deze groep hebben we niet alleen een werkbank gemaakt voor het gereedschap, maar ook een verwarmde ruimte met keukenblok om gasten te ontvangen en om ook even lekker te ontspannen. Dat hebben ze meer dan verdiend”, gaat Christian verder. “De vrijwilligers hebben namelijk de gehele restauratie van de molentechniek en transportsystemen gecoördineerd en begeleid.” Zo hebben ze alle onderdelen uit elkaar gehaald en genummerd. Deze zijn vervolgens gereviseerd en na de revisie weer keurig in elkaar gezet. Je wilt niet weten wat voor een puzzel en werk dat was.”

LUXE EN GRANDEUR

Van de molen lopen we langzaam richting de molenaarswoning waar Christian even stopt bij de voordeur. “Hoewel er in de molen veel veranderd is, is de restauratie van het molenhuis van een hele andere

orde. De restauratie van de molen was vooral gericht op het weer functioneel maken van de watermolen. Met de restauratie van de woning hebben we getracht de luxe en grandeur van de vroege jaren twintig, toen de Grathermolen een van de meest luxueuze panden in de regio was, terug te brengen. Dat is aardig gelukt naar mijn idee. Let maar op de gerestaureerde terrazzovloeren die we vonden onder de tegelvloer en de gerestaureerde art-deco wanden die onder een aantal lagen behang tevoorschijn kwamen. En wat te denken van de karakteristieke opkamer die we hebben omgetoverd tot luxe tv-kamer. De woning is van alle gemakken voorzien en vanaf nu te huur als zespersoons vakantie-

woning. Zie je jezelf hier al vakantie vieren? Ik in ieder geval wel", grijnst Christian. Vakantie vieren als een rijke molenaar.

DICHTERLIJKE VRIJHEID

Voor het huzarenstukje van de woning volgen we Christian naar de gerestaureerde 'goei-kamer'. "Deze ontvangstkamer was bedoeld om gasten te imponeren en had wandschilderingen van jachtaferelen. Deze wandschilderingen waren helaas door de jaren heen ernstig beschadigd geraakt. Na maanden zoeken kwamen we gelukkig een kunstenaar tegen die deze voor ons kon restaureren. Leuk detail is dat we in dit restauratieproces onszelf wat 'dichterlijke vrijheid' hebben genomen. Als je in de rechterhoek

▲ De nieuwe keuken met terrazzo vloeren en trogplafond.

◀ De prachtig gerestaureerde hal van de molenaarswoning.

kijkt, zie je namelijk onze collega René Gerats afgebeeld, die eind dit jaar, na ruim 40 jaar met pensioen gaat. René is dé touwtrekker geweest van dit, maar ook van talloze andere grootschalige restauraties. Het leek me daarom leuk om hem op deze manier te eren voor zijn tomeloze inzet en verdiensten", verteld Christian trots.

BOOMDOKTER

Na een korte tour door de molenaarswoning lopen we via de keuken naar misschien wel het mooiste plekje van de Grathermolen: de achtertuin. "De varkenstallen

De 'goei-kamer', voor en na de restauratie met als detail een markante toevoeging op de muurschilderingen.

die hier voorheen stonden hebben plaatsgemaakt voor een overkapping en ook de tuin is onder handen genomen. Om te kijken of de majestueuze notenbomen nog gezond waren, is er een boomdokter ingeschakeld om te beoordelen of ze behouden konden blijven. Dat was gelukkig het geval, waardoor je tegenwoordig heerlijk onder het bladerdak van de bomen met uitzicht op de kerk van Grathem kunt genieten van de rust en het kabbelende water van de Uffelse beek. De aanwezige vispassage zorgt ervoor dat vissen de beek op kunnen trekken, zonder in de watermolen terecht te komen.

REINETTE VAN GRATHEM

“Diezelfde kerk brengt me nog wel bij een leuke bijkomstigheid”, vertelt Christian lachend. “Tijdens de aanleg van de tuin kregen we een telefoontje van de parochie of we interesse hadden om een braakliggende stuk tuin van de pastorie

van Grathem achter de watermolen in beheer te nemen. Daar hoefden we uiteraard niet lang over na te denken. Niet alleen konden we zo de achtertuin uitbreiden en voorzien van een grasveldje. Ook zochten we nog een plekje voor een bijzondere boom, want onze collega Jan Kluskens van het Steunpunt Landschapsbeheer was enkele maanden eerder een vergeten appelras op het spoor gekomen; de Reinette van Grathem. Vol trots prijkt er daarom nu een jonge Reinette van Grathem appelboom midden in het dorp

De tuin met voormalige varkensstallen is ook grondig aangepakt.

achter de kerk en de watermolen. Een betere plek is er toch niet?”

DE TROTS VAN GRATHEM

Christian neemt plaats op het bankje naast de jonge appelboom. “Na anderhalf jaar ploeteren kunnen we nu eindelijk zeggen dat Grathem weer een echte erfgoedparel erbij heeft. Een plek die beleefbaar is voor de inwoners van het dorp en ver daarbuiten en waar iedereen trots op is. Maar

ook een plek waar mensen een stukje geschiedenis meekrijgen of kennis kunnen maken met het molenambacht. Dat ik daar een stukje aan heb kunnen bijdragen, maakt mijn werk zo leuk.”

TEKST: LOEK HENDRIKX
FOTO'S: HENK HEIJLIGERS

